

Підбираємо колір правильно. Поради колориста

дата публікації: 2017.10.10

Все розпочалось з автомобіля Ford моделі Т, який був доступний виключно в одному кольорі. Економічним обґрунтуванням вибору власне цього кольору була вартість чорної фарби, яка в порівнянні з іншими коштувала значно нижче, а сама фарба була досить міцна й (теоретично) повторювальна. Сьогодні досвідчений маляр досконало знає, що чорний колір не завжди є чорним кольором, а кінцевий результат в значній мірі залежить від техніки фарбування й уміння підбирати колір.

Підбір кольору має тут особливо важливе і його значення варто роз'яснити. Підбір відтінку і затінення – це вищий рівень автофарбування. В більшій мірі це робота з хроматичним колом. Це безпосередньо впливає на вміння скерувати колір в відповідному колористичному напрямку. Клієнти часто очікують, що після підбору колір фарби буде повністю відповідати кольору автомобіля. Вони хочуть, щоб її одразу можна було нанести.

Чи можна одразу наносити підібрану колористом фарбу?

Щоб відповісти на це питання, необхідно пригадати, що колір – це ніщо інше, як суб'єктивна характеристика чуттєвого сприйняття або риса предмету, яку відкриває наш пізнавальний апарат, або рівнодіяна цих двох концепцій. Тому необхідно розуміти, що ідеальна фарба, підібрана в умовах фарбувальної авто майстерні, буде досконалою тільки в таких умовах, а, наприклад, при денному освітленні, в світлі ламп, в голубому світлі й т.д. колір може бути зовсім іншим. Пам'ятаймо, що від світла і кута його падіння залежить сприйняття кольору рецепторами ока й разом з тим враження, яке сприймає наш мозок. Відповідаючи на вище задане питання – можна, але не завжди і всі кольори. Інколи їх потрібно підкоректувати і доколірувати.

Про що ми маємо пам'ятати, розпочинаючи коректування кольорів?

Перш за все необхідно пам'ятати, що коректування відтінку традиційних автоемалей і фарб з оптичними ефектами перламутр або металік відбувається дещо по-іншому. Перед тим як розпочати цей процес, необхідно точно визначити тип лакофарбової системи з якою ми працюємо! Щоб можна було правильно підкоректувати колір, його необхідно добре описати. Щоб це зробити, необхідно ознайомитись з основними визначеннями:

- відтінок – сектор хроматичного кола, який включає червоний, оранжевий, жовтий, зелений, голубий та фіолетовий кольори;
- тон – описує, де в колориметричного кола знаходиться, наприклад, голубий з червоним відтінком або голубий з зеленим відтінком, рухаємось по периметру кола вправо або вліво;
- яскравість – описує місце кольору по відношенню до білого й чорного кольорів, чи світлого й темного. Це місце кольору проходить вздовж середньої осі дерева кольорів;
- чистота – визначає місце кольору по відношенню до середини хроматичного кола. Брудний колір знаходиться близько середини кола, а чистіші кольори віддаляються від середини до краю.

Знання принципів хроматичного кола і лакофарбової системи, з якою працюємо, дозволить нам швидко підібрати однорідний колір. В випадку емалей з ефектами, необхідно визначити величину зерна. Велике значення має, чи ми працюємо з металіками, перламутрами чи ксераліками. Може здаватись, що в випадку проблем з зерном рішенням може бути зміна його розмірів, але це хибна думка. Необхідно пам'ятати, що зміна розміру зерна також впливає на колір. На процес підбору фарб з ефектами впливає не тільки вміння розрізняти зерно, але також знання принципів дії мікс-систем, які ми хочемо застосувати. Важливо як таке покриття виглядатиме під прямим кутом зору, а як при погляді збоку. Багато кольористів в процесі підбору кольору забувають також про таке явище як метамерія. Воно полягає в різному сприйнятті кольору, в залежності від типу освітлення.

Найчастіше фарба робиться яскравішою з допомогою пігментів, які входять в склад рецептури. Якщо ми не будемо дотримуватись цього правила, то появиться раніше описане явище, особливо в випадку червоного та жовтого кольорів. Металіки не можна робити яснішими за допомогою білих пігментів, так як це заглушує металічний ефект.

Чи можна автоматизувати процес підбору кольору?

Враховуючи всю складність підбору кольору авто емалей виникла потреба значно полегшити даний процес. На допомогу прийшов спектрофотометр з автоматичним підбором рецептур. Призначення перших моделей цього приладу було дещо інше, ніж сьогодні. Раніше спектрофотометр показував лише криву довжини світлових хвиль в відбитому лакофарбовому покритті й дуже точно вказував пропорцію складників

невидимого променя білого світла, відбитого від лакофарбового покриття. Новіші моделі спектрофотометрів, навіть якщо ми не знаємо коду кольору, міряють й подають готову рецептуру фарби. Після проведення вимірів колір передається до комп'ютера, де колористична програма автоматично знаходить відповідну рецептуру й оптимізує її для ще кращого підбору до кольору.

Безсумнівно, застосування даного приладу прискорює процес фарбування й дозволяє уникати коштовних помилок. Все залежить від бази даних, з якою працює спектрофотометр. Чим більша база даних, тим більша ймовірність отримати задовільний кінцевий результат. Однак необхідно пам'ятати, що спектрофотометр дасть нам рецептуру фарби, колір якої, а також оптична густини, будуть якнайбільше наближені до фарби, яку ми хочемо отримати. Ретельність підбору буде залежати від чутливості нашого ока. Необхідно також розуміти, що кінцевий результат в великій мірі залежить від тиску в фарбувальному пістолеті, техніки нанесення бази чи безколірного лаку. Не можна також забувати, що спектрофотометри є лише приладами і вони можуть потребувати калібрування. Тому необхідно знати лакофарбову систему, з якою ми працюємо.

Вартість вигоди

На жаль закупівля доброго спектрофотометру – це значні видатки для автотайстерні. Тому дуже важливою є співпраця виробника автомобільних фарб з клієнтом в підборі кольору. Для полегшення підбору кольору розробляються відповідні комп'ютерні програми й зразки з нанесеним покриттям. Незамінним рішенням в важких ситуаціях є допомога колористів, які допомагають підібрати і вдосконалюють рецептури кольорів (так званий колір-сервіс). В колір-сервісі працюють спеціалісти, які володіють навиками підбору й розробки нових рецептур. Колористи, які працюють в провідних виробників автомобільних фарб, використовуються спектрофотометри високого класу й камери з різним типом освітлення. Завдяки таким технологічним рішенням розроблена рецептура проходить перевірку в різних умовах освітлення й під багатьма кутами, що обмежує виникнення метамерії (тобто явища різного сприйняття однакового кольору в залежності від типу освітлення).

Безсумнівно, при проблемних кольорах необхідна негайна допомога, тому системи підбору кольору марки Profix володіють підтримкою, яка пропонується на протязі 48 годин, гарантуючи відповідний підбір кольору. Така швидка допомога є необхідна, щоб клієнт не залишився наодинці з проблемами.

В даній статті я спробувала відповісти на питання, задане в заголовку. На жаль, це не так просто як розрізнення білого й чорного кольорів. В випадку багатьох складних рецептур в процесі ремонту відтінок кольору може відрізнятись через колір ґрунтівки чи вигоряння покриття після довгого періоду експлуатації. Тому підбір кольору є дуже важливим. Кожен маляр повинен знати ці основні правила, а в разі сумнівів мати доступ до фахової допомоги в найкоротший термін. Досвід колористів й методи, які вони застосовують разом з найновішою технологією, дозволяють швидко створювати новий колір або підбирати важкі кольори, що значно впливає на тривалість ремонту.

Сильвія Ловіцька

Спеціаліст з рецептур Multichem Sp. Z o.o.,

Виробника фарб марки Profix

"Сучасна Автомайстерня" № 9 (115) 2017

Джерело: <https://automaster.net.ua/drukujpdf/artykul/50503>